

Riksdagens protokoll 1998/99:21

Tisdagen den 24 november

Kl. 14.00 – 15.04

Protokoll
1998/99:21

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 17 och 18 november.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 1998/99:26

Till riksdagen

Interpellation 1998/99:26 av Fredrik Reinfeldt om Stockholmsbörsen.

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 7 december 1998.

Skälet till dröjsmålet är hög arbetsbelastning samt utlandsresa.

Stockholm den 19 november 1998

Erik Åsbrink

Interpellation 1998/99:34

Till Riksdagen

Interpellation 1998/99:34 av Ulla-Britt Hagström om jordbrukssektorn.

Interpellationen kommer att besvaras den 7 december 1998.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresa.

Stockholm den 19 november 1998

Margareta Winberg

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditionschef

3 § Svar på interpellation 1998/99:12 om Högskolan i Karlstad

Anf. 1 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Per-Samuel Nisser har frågat vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att universitetet i Karlstad skall få resurser, kort- och långsiktigt, för att nå den kvalitet som krävs för ett universitet.

Det är riktigt att det kommer att krävas ytterligare resurser, framför allt för att bygga upp forskning och forskarutbildning vid det nya Karlstads universitet såväl som vid de nya universiteten i Växjö och Örebro och så småningom vid Mitthögskolan.

Den socialdemokratiska regeringen startade den kraftiga utbyggnaden av den högre grundläggande utbildningen. Detta är en utbyggnad som regeringen avser att fullfölja så att 68 000 utbildningsplatser kommer att ha tillskapats under perioden 1997 till 2000. Det var den socialdemokratiska regeringen som under föregående mandatperiod formulerade kriterier för vad som krävs för att bli universitet. Dessa kriterier antogs av riksdagen.

Regeringen har verkat för att permanenta resurser avsatts till forskning vid de mindre och medelstora högskolorna så att forskningen vid dessa har kunnat utvecklas och kan fortsätta att utvecklas. Forskningsmedlen vid de mindre och medelstora högskolorna har från år 1997 till 1998 ökat från knappt 282 miljoner kronor till drygt 563 miljoner kronor. Vid Högskolan i Karlstad har forskningsmedlen under samma period ökat från 30,3 miljoner kronor till 57,6 miljoner kronor.

Mot bakgrund av den utveckling som högskolorna har haft, och då särskilt högskolorna i Karlstad, Växjö och Örebro samt vid Mitthögskolan, har regeringen beslutat om tre nya universitet.

Regeringens beslut i juli att ge högskolorna i Karlstad, Växjö och Örebro benämningen universitet fr.o.m. den 1 januari 1999 är ett viktigt beslut för den framtida utbildnings- och forskningspolitiken i Sverige. Beslutet innebär också ett åtagande från regeringens sida om ytterligare resurser till de nya universiteten. Framför allt behövs nya resurser för att förstärka kvaliteten i forskningen och forskarutbildningen.

Att bygga upp ett eller flera universitet är ett långsiktigt åtagande för regeringen. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen i denna fråga i vårpropositionen 1999.

Anf. 2 PER-SAMUEL NISSER (m):

Fru talman! Utbildningsminister Thomas Östros! Jag får tacka för svaret. Interpellationen tar ju upp den fråga som utbildningsministern nämnde här om hur det kommande universitetet i Karlstad skall ges förutsättningar att kunna utvecklas till ett bra universitet med hög kvalitet där elever och studenter får en så god utbildning att de har möjlighet att konkurrera väl ute på arbetsmarknaden.

Bakgrunden är ju att ett antal högskolor blev granskade av Högskoleverkets expertgrupp, som den heter. Det är ett antal sakkunniga som sitter i denna expertgrupp. Den är inte politiskt tillsatt. Den fick i uppdrag redan i fjol, 1998, att se över olika kriterier och hur dessa uppfylls. Man lämnade sitt svar under våren 1998. Det gällde, som utbildningsministern sade, Karlstad, Örebro, Växjö och Mitthögskolan. Deras bedömning var att Karlstad var den enda av dessa som uppfyller deras kriterier och krav.

Men sedan utsåg regeringen under sommaren Karlstad, Örebro och Växjö till nya universitet från den 1 januari 1999.

Man kan notera att Högskoleverkets expertgrupp ansåg att för att Karlstad skulle kunna ges styrka att utvecklas till ett universitet med hög kvalitet krävdes en fördubbling av resurserna för forskning och forskarutbildning. Den här frågan kom ofta upp i valrörelsen, inte minst i Värmland. Socialdemokraterna sade hela tiden att Karlstad skulle få de resurser som krävdes för att nå målen.

När den nya regeringen lämnade sin budgetproposition i början av oktober såg vi att det endast var 10 miljoner kronor extra avsatta för Karlstads del 1999. Jag tycker att det är förvånande att regeringen inte fullföljer detta och ger de resurser som helt klart krävs. Utbildningsministern skriver i interpellationssvaret: "Det är riktigt att det kommer att krävas ytterligare resurser, framför allt för att bygga upp forskning och forskarutbildning vid det nya Karlstads universitet såväl som vid de nya universiteten i Växjö och Örebro och så småningom vid Mitthögskolan."

Den skrivningen tycker jag är mycket positiv. Dock ställer jag mig frågan om regeringen verkligen kommer att ge dessa nödvändiga medel. Utbildningsministern skriver vidare: "Regeringen kommer att återkomma till riksdagen i denna fråga i vårpropositionen 1999."

Om detta inte sker finns det som jag ser det en risk att Karlstad och de andra nya universiteten inte ges möjlighet till en god kvalitet. Moderaterna har alltid ställt kvaliteten i främsta linjen. Att här utse högskolor till universitet och inte skicka med som jag ser det nödvändiga och tillräckliga resurser kan medföra att det blir olika rang på olika universitet. Det vore mycket olyckligt som jag ser det.

Därför vill jag fråga utbildningsministern om han ser en fara i det senare som jag tar upp här, detta med olika rang, om nu Karlstad inte får de nödvändiga resurserna för forskning och forskarutbildning.

Anf. 3 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Jag välkomnar Per-Samuel Nissers engagemang för universitetet i Karlstad. Jag hoppas att det nu också gäller det parti som Per-Samuel Nisser företräder. För vi behöver verkligen breda politiska överenskommelser när det gäller forsknings- och universitetspolitiken. Där har ju Moderaterna svajat lite grann. Det har varit vissa diskussioner om byggehögskolor och annat. Men om Per-Samuel Nisser nu antyder att ni förändrar er politik så tycker jag att det är väldigt positivt. Jag hoppas också att det inte bara gäller Karlstad utan att det också gäller Växjö och Örebro.

Det beslut som regeringen fattade i somras om att utnämna tre nya universitet från den 1 januari är ett viktigt beslut. Vår bedömning var att de uppfyller kriterierna. Men universitetsstämpeln är inte ett sätt att säga att nu är det färdigutvecklat. Det kommer att krävas mer resurser.

Vi kan titta på den resursutbyggnad som pågår om vi ser till antalet studenter. Högskolan i Karlstad får under perioden 1997–2000 2 400 nya permanenta platser. Högskolan i Växjö får 2 600. Högskolan i Örebro får 2 900.

Vi är mitt uppe i någonting unikt i svensk utbildningspolitik. Det är en mycket stark expansion av högre utbildning efterfrågad av arbetsmarknaden, efterfrågad på grund av internationalisering och efterfrågad

Prot. 1998/99:21
24 november

*Svar på
interpellationer*

på grund av ett ökat omvandlingstryck i Sverige. Det är en utbyggnad över hela landet – inte minst vid de tre ställen som nu blir universitet. Dessutom har dessa ett antal år bakom sig med förstärkning av forskningsresurser. Men det behövs mer resurser för att de skall bli högkvalitativa universitet.

För mig är det tveklöst så att vi inte skall ha en utveckling mot olika typer av klassificeringar av universitet i kvalitetstermer. Det har varit socialdemokratisk politik länge, och den politiken kommer vi att fullfölja. Däremot är det viktigt att se till att bredda högskoleutbildningen så att fler delar av landet får tillgång till den. De här tre nya universiteten är ett väldigt viktigt steg i detta. Regeringen kommer att återkomma med närmare förslag i vårpropositionen.

Anf. 4 PER-SAMUEL NISSER (m):

Fru talman! Utbildningsministern antyder att vi svajar. Jag tror inte att Moderaterna svajar. Vi har med i storleksordningen en halv miljard, 500 miljoner kronor, mer vad gäller högre utbildning och forskning. Vad gäller Karlstad är det, om vi plockar ut *den* delen, 25 miljoner kronor mer som vi har avsatt i vårt budgetförslag. När det gäller målet tror jag att det är rätt tydligt att vi inte svajar i den frågan.

Jag ställer mig ändå frågan om den tidigare regeringen med förre utbildningsministern Carl Tham hade rent politiska motiv och gjorde politiska bedömningar när man utsåg de tre högskolorna till universitet. Tanken kan lätt komma eftersom utnämningen skedde endast några få månader före valet.

När sedan regeringen inte ger de resurser som vi alla – och tydligen även utbildningsministern – anser krävs kan resultatet bli att det enda som sker är att man byter skylt från högskola till universitet. Jag hoppas och förutsätter att regeringen nu tar det ansvar som krävs.

Att Karlstad högskola blivit universitet är mycket positivt. Högskolan, dess personal och ledning har gjort ett enormt bra arbete för att nå den kvalitet som nu ligger till grund. Det kommer att ge många elever en bra utbildning och möjligheter till arbete. För Karlstad och Värmland som region är allt detta mycket viktigt och innebär en positiv utveckling.

Universitetet i Karlstad kommer att ge en utvecklingsmöjlighet dels genom välutbildade elever, dels genom att näringsliv och företag samarbetar med universitetet. Det gäller även företag som utvecklas, knoppas av och startas kring universitetet. Det är en möjlighet som är till nytta både för Värmland och för Sverige.

Utbildning och forskning av hög kvalitet är som jag ser det nyckeln till att Sverige framgent skall kunna utvecklas och kunna konkurrera med andra regioner. Denna enorma möjlighet måste vi kunna ta till vara. Vi måste gemensamt se till att Karlstad får de resurser som krävs så att detta blir möjligt.

Jag vill avslutningsvis fråga utbildningsministern om han kan lova att det i vårpropositionen finns de medel som vi båda vet är nödvändiga för att Karlstad universitet skall kunna utvecklas till ett lärosäte med goda utvecklingsmöjligheter och en hög kvalitet.

Anf. 5 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Jag välkomnar verkligen engagemanget från Moderaterna. Lite grand är det väl som så ofta när man bestämmer sig för att se att vinden har vänt och tiden är ny och då blir extra engagerad och vill vara lite mer offensiv än dem som har drivit utvecklingen.

Det är bra om vi får en politisk enighet om utbyggnaden av universitetet. Det är klart att det steget inte innebär att de är färdigutvecklade. Det kommer att behövas mer resurser. Det kommer att finnas gott om tillfällen att ta upp den diskussionen i samband med vårpropositionen och andra propositioner som lämnas framöver.

Per-Samuel Nisser antyder att det skulle finnas något slags politisk bedömning ett valår och inte en kvalitativ bedömning av Växjö och Örebro. Det vill jag bestämt avvisa. Den viktiga centrala kvalitetsbedömning som görs är när Högskoleverket har prövat om dessa högskolor skall få eget vetenskapsområde eller inte. Skall de själva ha möjligheten och rätten att bedriva forskarutbildning och examinera doktorander? Det är den viktiga kvalitetsbedömningen. Den har Högskoleverket gjort, och det har tilldelat dem vetenskapsområden.

När det gäller begreppet universitet är det lite mer mångtydigt än just vetenskapsområdesbedömningen. Det handlar om ett bredare perspektiv. Är högskolan av tillräcklig storlek? Har den tillräckligt med studenter och utbildningsprogram? Har den tillräckligt med forskningserfarenhet och allt detta? Har den tillräcklig infrastruktur i form av bibliotek och sådant?

De kriterierna lades fast av riksdagen efter regeringens proposition 1997. Min bedömning är, och regeringens bedömning var då, att de här högskolorna uppfyller dessa kriterier. Men de behöver naturligtvis också en utveckling framöver som gör att de förstärks inom forskarutbildningen och när det gäller forskningsresurserna.

Vi ämnar återkomma med förslag om den framtida forsknings- och högskolepolitiken. Jag hoppas verkligen att denna interpellationsdebatt signalerar en omvändelse från Moderaternas sida framöver.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellationerna 1998/99:14 och 20 om utflaggning av svenska fartyg, m.m.

Anf. 6 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Johnny Gylling och Tom Heyman har frågat mig vad jag avser göra för att stoppa utflaggningen av svenska fartyg samt för att skapa en långsiktig sjöfartspolitik för Sverige.

Efter förhandlingar mellan regeringen, SEKO och Sveriges Redareförening samt mellan regeringen och Vänsterpartiet och Miljöpartiet kan jag – som väl också i dag är bekant – nu meddela att vi nått samförstånd om utformningen av sjöfartspolitik för åren 1999–2001.

Detta samförstånd bygger på tre element:

För det första har vi kunnat konstatera att regeringens bidragsmodell, den s.k. bruttometoden, och parternas lagstiftningsmodell, den s.k. net-

tometoden, ger minst samma ekonomiska utfall, och parterna har bl.a. av det skälet kunnat acceptera bruttometoden.

För det andra har vi gemensamt kunnat konstatera att en bidragsnivå om 58 000 kr per år och årsanställd liksom full återbetalning av inkomstskatten är konkurrenskraftigt i förhållande till våra EU-konkurrenter.

För det tredje kommer parterna på sjöarbetsmarknaden nu omgående att sluta erforderliga avtal för tillfälligt anställt sjöfolk ombord på svenska fartyg.

Den uppgörelse som träffades den 16 november 1998 är enligt min bedömning positiv för svensk sjöfart.

Jag anser därför att jag med visst fog kan säga att det nu finns förutsättningar för en stabil sjöfartspolitisk utveckling för att trygga tillväxt och sysselsättning på detta område.

Anf. 7 JOHNNY GYLLING (kd):

Fru talman! Jag vill tacka näringsministern för svaret på min interpellation. Naturligtvis välkomnar jag den överenskommelse som ministern bidragit till att göra med sjöfartens parter. Tyvärr har regeringens budgetproposition skapat onödigt turbulens inom sjöfartsnäringen och förmodligen bidragit till att ett större antal fartyg anmälts för utflaggning från Sveriges handelsflotta. Detta är att beklaga.

Det är också att beklaga att regeringen inte uppfyllt det löfte som den förra regeringen, också den socialdemokratiska, gav till näringsens parter, nämligen att införa ett s.k. nettostöd, vilket skulle väsentligt förbättra konkurrensmöjligheterna för svensk sjöfart. Bruttostödet lär motsvara ca 70 % av sociala avgifter medan nettostödet i princip motsvarar 100 %. Jag är medveten om att näringsministern nyligen fått denna fråga på sitt bord och inte kan lastas för tidigare givna löften, men regeringen bör känna ett stort ansvar i frågan.

Direkt vill jag deklarera att vi kristdemokrater inte har som mål att föreslå olika slags subventioner och stöd för näringsars överlevnad. Subventionsvägen är ingen bra väg att gå. Men samtidigt anser vi att Sverige inte skall frånsäga sig möjligheten att ha en egen handelsflotta. Sveriges kunnande på sjöfartsområdet är stort, och det finns många skäl att slå vakt om sjöfarten. Subventionsfrågan måste drivas inom EU.

Fru talman! I december 1996 antog riksdagen ett långsiktigt sjöfartspolitiskt beslut som innebar dels att sjöfartens möjligheter skulle tillvaratas som en konkurrenskraftig exportnäring för att stärka handelsbalansen, dels att den svenska handelsflottan skulle tillförsäkras rimliga konkurrensvillkor. Staten tog på sig ett ansvar för att skapa dessa förutsättningar.

Det är detta beslut som legat till grund för den sjöfartsutredning som nyligen presenterats av generaldirektören Birger Bäckström. Av denna utredning går också tydligt att utläsa att konkurrensmöjligheterna för den svenska handelsflottan är sämre än ett flertal andra EU-länders i dag. Jag citerar: "Det naturligaste och snabbaste sättet att likställa konkurrensvillkoren med andra EU-länders och Norges är att i Sverige genomföra motsvarande förändringar, som dessa länder har gjort vad gäller t.ex. beskattning och sociala avgifter. Konkurrensvillkoren blir då inte bara likvärdiga utan också mer jämförbara." Därefter konstaterar Bäckström att han är förhindrad att lägga fram förslag i skattefrågor.

Det är alltså på det viset att Sverige avstår ifrån att ge sin egen handelsflotta samma villkor som andra länder inom EU/EES-området. Varför? undrar man. Uppenbart är att finansministerns hand vilar tung över denna fråga.

Utredaren får inte föreslå skatteförändringar. Näringsministern väljer en sämre bruttomodell som stöd i stället för en snabb och tidigare utlovad lösning, nämligen nettomodellen. Var är långsiktigheten i detta beslut? Hur länge dröjer det innan utflaggningen börjar igen?

Jag efterlyser alltså ett samlat beslut som skapar arbetsro och framtidstro för den svenska sjöfarten.

Anf. 8 TOM HEYMAN (m):

Fru talman! Även jag vill passa på och tacka näringsministern för svaret. Det har ju hänt en del sedan interpellationen skrevs. Med det beslut som regeringen har fattat förs tyvärr rederinäringen än längre ut i subventionsträsket.

Direkta kontanta driftsstöd är aldrig en framkomlig väg för industrin. Regeringen delar ju uppenbarligen denna uppfattning eftersom man på ett annat ställe i budgeten säger att statliga subventioner enligt svensk uppfattning är destruktiva för en näring som måste arbeta på en starkt konkurrensutsatt internationell marknad. Det gör ju sjöfarten. Men det här uttalandet gällde inte sjöfarten, utan det gällde skogsindustrin.

Då skulle jag vilja fråga om det enligt näringsministerns uppfattning finns någon fundamental skillnad mellan att sälja tjänster i form av transporter och att sälja varor i form av pappersmassa. Om det finns en fundamental skillnad på detta, finns det då någon skillnad mellan att sälja tjänster i form av transporter på gummihjul och i form av transporter på vatten?

Detta med direkta driftssubventioner kommer naturligtvis att skapa förväntningar, t.ex. hos Sveriges åkerier. Sedan halvårsskiftet sitter de i samma hårda internationella konkurrens i och med att cabotagereglerna har ändrats.

Anf. 9 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Låt mig först kommentera det Johnny Gylling sade. Den s.k. nettomodellen som diskuterades tidigare har exakt samma värde som bruttomodellen. Nettomodellen utgick ifrån en subvention på 29 000 för de svenskt anställda. Den utgick ifrån att man inte skulle betala sociala avgifter för de andra. Vi är alltså överens med sjönäringen och de fackliga organisationerna om att detta har exakt samma värde som bruttomodellen.

Fördelen med bruttomodellen är helt enkelt den att den ger en annan trygghet för de anställda. Man får sin lön och man har rimliga avtal. Staten subventionerar med dessa 58 000 per anställd och år.

Det fördes en diskussion om nettomodellen och bruttomodellen. De har samma värde om vi betalar ut de 48 000 som ligger i regeringens, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag i budgeten. Efter förhandlingar och diskussioner har vi höjt det med 10 000 till 58 000. Det har vi gjort för att få konkurrensneutralitet. Om vi tittar på de länder som vi skall konkurrera med vill jag påstå att vi har konkurrensneutralitet, och det är vi också överens med parterna om.

Låt mig sedan kort kommentera det Tom Heyman sade. Den här situationen uppkom på grund av att EU gav möjligheter till att införa en s.k. nettomodell. Det innebär att det långsiktiga politiska krav på möjligheter för själva näringen som antogs här i riksdagen milt uttryckt ramlade ihop. Därför försökte man finna en annan väg.

Jag tycker att regeringen, tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet, har tagit sig an denna fråga. Man har funnit en annan väg, och man har hittat en teknisk lösning som helt ansluter sig till det ställningstagande som riksdagen gjorde när det gällde långsiktigheten i denna näring.

Jag vill klart deklarera att regeringen är emot subventioner och konstantstöd. Jag delar Tom Heymans uppfattning. Vi skall inte ha näringar som subventioneras och som bärs upp av subventioner. Därmed har jag markerat gentemot andra näringar. Problemet med sjöfarten är att de transporterna är utsatta för en internationell konkurrens som starkt subventioneras av de länder som man konkurrerar med. Detta förhållande gäller inte för andra transporter.

Fru talman! Därmed tycker jag att jag har besvarat de frågor som har uppkommit här.

Anf. 10 JOHNNY GYLLING (kd):

Fru talman! När det gäller brutto- respektive nettomodellen konstaterar jag att det finns lite olika uppfattningar om ifall de är lika bra eller inte. I sin sjöfartsutredning skriver Bäckström att nettomodellen, som flera EU-länder har infört eller, vad jag förstår, är på väg att införa, är att föredra för att uppnå full konkurrensneutralitet.

Jag är övertygad om att näringsministern väl känner till det här problemet och även möjligheterna inom svensk sjöfart. Jag tycker att det är bra att ministern vill engagera sig i frågan.

Men min andra fråga kvarstår. När kommer ett samlat förslag till en långsiktig sjöfartspolitik?

Bäckströms utredning tar ju upp ett antal frågor utöver det direkta rederistödet, nämligen färjenäringen, det svenska regelverket, fartygsfonder, kompetenshöjning, ett nationellt program för tillämpad forskning samt Sjöfartsverkets sektorsansvar.

Fru talman! 1995 års sjöfartspolitiska utredning lades fram i mycket stor parlamentarisk enighet. Det fanns en förhoppning om att en långsiktig svensk sjöfartspolitik skulle kunna införas. De här förslagen bakades in i budgetpropositionen för år 1997. Senare samma år startade en ny utredning, den som nu är färdig, nämligen Bäckströms.

Villkoren har förändrats inom den här näringen. Många fartyg lämnar nu Sveriges handelsflotta. Många redare är tröttkörda, bl.a. efter det här svikna löftet från den förra regeringen. En stor del av sjöfolket är också besviken på det ointresse för svensk handelssjöfart som regeringen har visat.

Jag vill upprepa att jag tycker att det är bra att en överenskommelse har gjorts nu, även om jag tycker att den kunde ha varit bättre utformad. Men jag anser fortfarande att riksdagsbeslutet 1996 om en långsiktig sjöfartspolitik inte kan anses vara helt uppfyllt. Jag undrar alltså hur ministern tänker behandla sjöfartens frågor framöver.

Anf. 11 TOM HEYMAN (m):

Fru talman! Jag välkomnar Björn Rosengrens besked om hans allmänna inställning till subventioner.

Hela den svenska exportindustrin är utsatt för världsmarknadens konkurrens, och ofta från låglöneländer. Det gäller inte bara sjöfarten. Det gäller i lika hög grad bilindustrin och skogsindustrin. Mycket av de höga svenska kostnaderna är skattedrivna.

Vi har ju sett en rad utflyttningar inte bara av fartyg utan också av företag under den senaste perioden. Nordbanken har flyttat till Finland, Stora har flyttat till Finland, Ericsson flyttar till England, Pharmacia flyttar till USA och Mölnlycke flyttar till Tyskland. I alla de här fallen har skattekostnaden varit en dominerande eller i alla fall väsentlig del i själva flyttningsbeslutet.

Vi kan inte driva en verksamhet genom att betala tillbaka skattemedel som kontanta subventioner till olika näringar. Det måste finnas en konsekvens och en logik i de åtgärder som vi vidtar. Jag hoppas att näringsministern vill fortsätta att verka mot en svensk subventionspolitik.

Anf. 12 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Jag börjar med Johnny Gylling. Jag menar att vi måste ha en samlad sjöfartspolitik. Den överenskommelse som finns skall gälla i tre år. Det är ju också vad som skulle ha gällt om vi inte hade gjort några förändringar, om inte EU hade gjort förändringar i sin politik.

Frågan om utbildning och kompetens och de frågor som tas upp av Birger Bäckström i hans utredning återkommer vi till. Vi kommer att ha en form av hearing där vi bjuder in olika intressenter att diskutera denna utredning, och därefter kommer vi att vidta åtgärder. Därmed menar jag att det finns stora förutsättningar för att ha en samlad politik.

Vi har mellan Finansdepartementet och Näringsdepartementet fattat beslut om att vi skall göra en noggrann utredning av sjöfarten vad gäller såväl den samhällsekonomiska betydelsen som näringens ekonomiska roll i betydelsen av sysselsättning, inkomster och skatter. Det skall vi också be att få återkomma till. Vi skall ta ett mer samlat grepp i fråga om vad det kostar, vad subventionerna betyder och vilken roll de spelar.

Vad gäller den fråga som Tom Heyman tar upp vill jag hålla med om att vi befinner oss i en situation när den internationella konkurrensen blir allt hårdare. Vi kommer att få ett mycket tuffare omvärldstryck som gör att vi måste anpassa oss i fråga om kostnader, produkter och dess kvalitet och inte minst i fråga om nya produkter som kan konkurrera på nya marknader.

Men jag vill också säga att det nog är få företag i världen, i varje fall om vi tittar på de stora industriföretagen i Sverige, som har klarat detta omvärldstryck så väl. Jag förutsätter att den svenska industrin även fortsättningsvis kommer att göra detta.

De sammanslagningar som Tom Heyman tar upp gäller stora svenska företag, som slår sig samman med andra stora svenska företag inom olika näringar. Jag delar uppfattningen att man inte har lagt sina huvudkontor i de olika länderna, som Tom Heyman sade, utan man har skrivit företagen där. Det har att göra med dubbelbeskattningen på aktier. Det är en aktieägare i ett land och en annan aktieägare i Sverige, och genom att dubbelbeskattningen blir högre i Sverige skriver man ofta företaget i de här

Prot. 1998/99:21

24 november

Svar på

interpellationer

länderna. Det gäller bl.a. Stora och Enso, och det finns fler sådana exempel. Men detta följs inte av att man lägger huvudkontoren där, det vill jag ändå tillägga.

Anf. 13 JOHNNY GYLLING (kd):

Fru talman! Jag konstaterar att vi i alla fall är överens om att den svenska sjöfarten är viktig för Sverige. Måhända är vi inte exakt överens om vilka medel som bör användas för att ge bästa konkurrensförutsättningar.

Jag tycker att det är bra att sjöfarten diskuteras och jag ser fram emot att ministern återkommer med förslag till en långsiktig sjöfartspolitik.

Jag vill härmed tacka för debatten och svaret.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 1998/99:23 om åtgärder mot arbetslösheten

Anf. 14 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Stefan Attefall (kd) har frågat mig vilka åtgärder jag avser vidta för att möta den försämrade arbetslöshetsutveckling som nu kan skönjas. Stefan Attefall menar vidare att konjunkturutvecklingen nu tyder på att regeringens mål om en halvering av arbetslösheten till slutet av år 2000 inte kommer att kunna infrias.

Det är sant som Stefan Attefall säger att varslen inom industrin har ökat de senaste månaderna. Men ökningen är från en mycket låg nivå, varför varslen fortfarande är relativt låga. Det tycks också ha skett en beteendeförändring jämfört med 1980-talet. Det är i dag vanligt att man varslar i ett tidigare skede, dvs. man varslar för säkerhets skull, varför varslen inte behöver resultera i uppsägningar sex månader senare.

Det är inte så att vi skönjer en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet bakom knuten. Tvärtom har vi i dag snarast problem med kapacitetsutnyttjandet och bristsituationer inom vissa yrkesområden, även om industrikonjunkturen har mattats.

Nyligen kom siffror från SCB över arbetsmarknadsläget i oktober. Arbetslösheten sjönk med 47 000 personer jämfört med för ett år sedan. Och det är inte dåligt. 239 000 personer var arbetslösa, eller 5,6 % av arbetskraften. Detta är den lägsta arbetslöshetssiffran på över sex år.

Glädjande nog visade även sysselsättningen en betydande ökning. Det senaste året har antalet sysselsatta ökat med 102 000 personer. Inom tillverkningsindustrin minskade – tyvärr, får jag tillägga – antalet sysselsatta med ca 5 000 personer, men detta uppvägdes mer än väl av att antalet sysselsatta inom privat tjänstesektor ökade med ca 70 000 och även av en betydande uppgång av sysselsatta inom offentlig verksamhet, främst inom utbildningsväsendet.

Under de senaste åren har det framför allt varit exporten som drivit tillväxten, medan den inhemska efterfrågan varit nedpressad. I dag ser vi en omsvängning till mer hemmamarknadsefterfrågan. Saneringen av de offentliga finanserna och den räntenedgång som följt denna har gjort det

möjligt för hushållen att öka sin konsumtion. Den uppbromsning av exportökningstakten som den internationella avmattningen medför kompenserar därför av hemmamarknaden. Detta leder till att sysselsättningen ökar främst inom tjänstesektorerna. Huvuddelen av sysselsättningsökningen de närmaste åren väntas komma inom den privata tjänstesektorn.

Den ökning av varsel som skett den senaste månaden är oroande, men det är ännu för tidigt att säga att det är ett tecken på en mer påtaglig avmattning av industrikonjunkturen. Vi får ej heller glömma att den avmattning vi ser är från en mycket hög aktivitetsnivå. Den sanering av ekonomin som regeringen genomförde under den förra mandatperioden gör att svensk ekonomi står väl rustad för att möta en tillfällig konjunkturavmattning inom industrin.

Regeringens mål att halvera den öppna arbetslösheten till år 2000 ligger fast. Dessutom har regeringen förstärkt ambitionen genom att införa ett sysselsättningsmål. Detta innebär att andelen sysselsatta i befolkningen i ålder 20-64 år skall öka från 74 % år 1997 till 80 % år 2004. I praktiken betyder det att arbetslösheten skall sjunka genom att den reguljära sysselsättningen skall öka. Regeringen återkommer i vår med en samlad strategi för tillväxt och ökad sysselsättning.

Fru talman! Näringspolitiken är i dag inställd på att underlätta för den nödvändiga tillväxten. Huvuduppgiften är att förena en kraftig sysselsättningsökning med en låg inflation och sjunkande arbetslöshet.

Arbetsmarknadspolitikens roll är att se till att platserna tillsätts snabbt och att företagen kan få den personal de efterfrågar. En väl fungerande arbetsmarknadspolitik kan på så sätt underlätta för att möjliggöra en hög tillväxt och därmed en hög sysselsättning i kombination med en låg inflation.

Anf. 15 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Jag får tacka näringsministern för svaret.

Vi är i dag inne i en högkonjunktur med hög tillväxt i ekonomin. I det läget har vi en öppen arbetslöshet på 5,6 %, och 4,2 % av arbetskraften är i konjunkturberoende åtgärder. Eller: 240 000 människor är öppet arbetslösa, och 180 000 är i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder – sådant man brukar tillgripa när det är lågkonjunktur.

Men av svaret att döma är näringsministern ganska nöjd med situationen. Jag tycker att det är en mycket allvarlig situation vi befinner oss i – dels därför att många människor inte längre känner sig behövda och delaktiga i arbetslivet, dels därför att många människor inte kan försörja sig själva genom eget arbete och delta i skapandet av de gemensamma resurser vi behöver för att klara vård, omsorg och andra angelägna behov.

I det här läget får vi alltfler prognoser om att det nu kommer en avmattning i konjunkturen. Tillväxtsiffrorna skruvas ned av alla – utom möjligtvis regeringen. Arbetslöshetssiffrorna skruvas upp. Varslen ökar. I går presenterade AMS en rapport där man hävdade att skapandet av nya jobb nästa år nu halverats jämfört med vad man trodde tidigare. AMS-chefen Bosse Ringholm säger att det nu krävs exceptionella åtgärder för att klara målet om 4 procents öppen arbetslöshet. I stället menar AMS att den öppna arbetslösheten kommer att stanna på 6 % år 1999.

Men näringsministern verkar vara nöjd. Allt är väl, enligt svaret.

Prot. 1998/99:21
24 november

*Svar på
interpellationer*

Han fortsätter med att säga att regeringen kommer med åtgärder i vår, nio månader före det magiska året 2000. I dag, dvs. samtidigt som jag får svar på den här interpellationen, uttalar sig dock näringsministern i en artikel i Dagens Nyheter och säger att det till jul kommer någon typ av paket med åtgärder. Man frågar sig vad det kan vara för slags paket. Man frågar sig också vad det är som kommer till jul. Kommer det över huvud taget någonting till jul? Vi har ju hört förut att regeringen återkommer med förslag längre fram. Vi har hört att man återkommer längre fram, längre fram, längre fram – men aldrig har det kommit några åtgärder.

Nu kan ju inte näringsministern ta ansvar för vad tidigare arbetsmarknads- och näringsministrar i tidigare regeringar gjort, men som minister ingår man i ett kollektiv. Regeringen är ett kollektiv. Min fråga är: Fanns det ingenting i byrålädorna på Näringsdepartementet? Fanns det inget tankegods att plocka fram? Ser inte näringsministern allvaret i nuvarande situation? Är inte näringsministern beredd att skynda på åtgärder för att komma till rätta med de problem som finns på arbetsmarknaden, nu när alla prognoser tyder på att man kommer att misslyckas med att nå målet om 4 procents öppen arbetslöshet?

Det intressanta att komma ihåg är ju att det under den gångna socialdemokratiska regeringsperioden, fyra år med ganska god internationell konjunktur, bara har skapats 50 000 nya jobb netto. I dag säger man – i en situation då 400 000–500 000 människor står utanför den ordinarie arbetsmarknaden – att vi återkommer i vår. Frågan är: Kommer det någonting snart som hjälper de arbetslösa och som får fart på företagandet och näringslivet, eller kommer vi återigen att få höra att man återkommer senare, senare och senare?

Anf. 16 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Jag står inte här i talarstolen och är lycklig med utgångspunkt i den situation som råder i Sverige beträffande arbetslöshetsstatistiken. Men om man går tillbaka och tittar måste man ändå säga att vi har ökat antalet sysselsatta och fått ned arbetslösheten väldigt kraftfullt de senaste åren, i synnerhet det senaste året. Detta tror jag ingen kan tvista om.

Det andra jag försöker säga är att vi inte nu kan rusa i väg med några brandkårsuttryckningar med olika åtgärder hit och dit. Jag tycker faktiskt att vi i svensk arbetsmarknadspolitik har haft för många åtgärder. Vad vi nu måste koncentrera oss på är att gå från åtgärder till en mer aktiv arbetsmarknadspolitik där vi i första hand ser till att få bort flaskhalsarna. Som AMS mycket väl redovisade har vi så att säga en dubbel situation. Å ena sidan har vi en relativt hög arbetslöshet; å andra sidan har vi relativt stora flaskhalsar. Vi har efterfrågan på arbetskraft, men vi har inte den arbetskraften. Därför kommer vi nu att gå från en mer åtgärdsinriktad politik till en mer aktiv arbetsmarknadspolitik.

Men än en gång: Detta kan inte ske med att man bara snabbt slänger ut foten och har någon lösning som till synes skall få ned arbetslösheten. Det krävs faktiskt lite mer. Jag tycker att detta resonemang kräver sin respekt. Låt oss nu få vår tid. Vi kommer dels att före jul titta på framför allt småföretagandet, dels att till våren komma med ett mer samlat paket som kommer att kopplas till vårpropositionen. Det kommer att vara genomtänkt, och det kommer att ta ett samlat grepp. Det är så jag tror att

man måste göra. Det finns ingen annan väg att gå. Det hjälper inte att slänga ut någon liten åtgärd hit eller dit, och det var det jag försökte uttrycka.

Prot. 1998/99:21
24 november

*Svar på
interpellationer*

Anf. 17 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Jag har stor respekt för att näringsminister Björn Rosengren känner att det är svårt att komma som ny minister och slänga ut åtgärder efter kanske en eller två månader i sitt nya ämbete. Problemet är dock att näringsministern ingår i en regering som har haft ansvar för de här frågorna i fyra år.

Näringsministern har ett ansvar, när han tar på sig det här arbetet, att också titta i de s.k. byrålådorna och se vad som finns där. Vi har en socialdemokratisk regering som haft som ett av sina stora vallöften att bekämpa arbetslösheten. Med mycket goda internationella omständigheter har det under de gångna fyra åren skapats 50 000 nya jobb netto. Det är det som är problemet. Det vore klädsamt om ministern kunde erkänna att vi har fyra år då mycket kunde ha gjorts bättre bakom oss och säga att han är beredd att ta nya tag nu.

Det som är intressant i dagens läge är självklart bl.a. arbetsmarknadspolitiska åtgärder som att tillskjuta mer resurser till yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning. Sådana förslag finns t.ex. i dag i riksdagens arbetsmarknadsutskott. Men om jag förstår saken rätt kommer de att avslås av Björn Rosengrens parti nu på torsdag när vi tar slutlig ställning till dem. Det finns också förslag från oppositionen om friare möjligheter för AMS att använda sina medel – men de kommer nog att avslås av Björn Rosengrens parti.

Inom näringspolitikens område finns det många förslag. Vi har haft en småföretagardelegation som har radat upp ett otal förslag, vilka har funnits på regeringens bord under en tid. Men det enda vi får höra är ett slags debatt i medierna mellan olika ministrar där den ene tycker det ena och den andra tycker något annat. Sällan är man överens. Och det är det som är problemet: Det kommer varken tydliga signaler om vilken typ av åtgärder som är på gång eller tydliga förslag.

Näringsministern ger dock ett visst hopp när han säger att det kommer någonting före jul. Jag skulle vilja be att näringsministern utvecklade lite grand vad det är som kommer till jul. Jag tror nämligen att det finns ett värde i att skicka ut tydliga signaler till de arbetslösa och till företagen om att regeringen nu satsar på att skapa goda förutsättningar för nya jobb i nya, livskraftiga företag. En sådan tydlig signal från näringsministern skulle vara bra och kanske skynda på arbetet i Regeringskansliet i rätt riktning. Kanske kunde den också minska en del stridiga viljor som finns.

Men varför är näringsministern inte beredd att ge tydligare signaler och lägga fram sådana förslag som faktiskt är ganska väldebatterade – och som borde ha varit välberedda i Regeringskansliet även innan näringsministern tillträdde i början av oktober?

Anf. 18 KENT OLSSON (m):

Fru talman! När man läser näringsministerns svar till Stefan Attefall blir man lite förvånad. I tredje stycket säger han: "Det är inte så att vi skönjer en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet bakom knuten. Tvärtom har vi i dag snarast problem med kapacitetsutnyttjandet och bristsi-

tuationer inom vissa yrkesområden, även om industrikonjunkturen har mattats.” Och visst har vi flaskhalsar, vilket vi från oppositionen under en längre tid har varnat för. Men när man läser dagens meddelande från AMS kan man konstatera att vi har högre arbetslöshet än väntat år 1999.

AMS-chefen Bo Ringholm säger också att han befarar att det blir svårt för regeringen att nå sitt mål om en öppen arbetslöshet på högst 4 %. Då fordras det exceptionella insatser på andra politikområden än arbetsmarknadspolitiken. Men frågan skickas vidare till regeringen som skall dra slutsatserna.

Vi kan konstatera att de slutsatser som näringsministern drar är att det skall komma något, kanske nu i höst. Sedan skall det eventuellt komma något senare. Det är ju bra att ministern utlovar något nytt. Men samtidigt kan man säga till alla de människor som nu står arbetslösa att regeringen inte gör någonting.

Ministern säger att vi inte snabbt skall slänga in några åtgärder. Här är det inte fråga om att snabbt slänga in några åtgärder. Här är det egentligen fråga om att det har funnits förslag under en längre tid för att man skall komma till rätta med arbetslösheten, men regeringen har inte gjort någonting. Jag vill inte skylla näringsministern för detta, utan jag hoppas att han med sina friska ögon kan få regeringen att förändra sig. När vi träffades vid Nordiska rådet i Oslo sade jag att det nog inte är oppositionen som näringsministern har problem med utan att det nog är med sina egna i regeringen. Jag hoppas att ministern kan övertyga de andra i regeringen att det behövs åtgärder.

Varslen och arbetslösheten har faktiskt ökat, och regeringen säger: Vi gör kanske någonting, eventuellt under hösten, men framför allt i vår. Men arbetslösheten ökar. Det finns ju faktiskt förslag. Stefan Attefall redogjorde för dem tidigare. Vi i oppositionen har lagt fram förslag efter förslag. Och vi håller just nu på att behandla budgeten och konstaterar att det finns gott om förslag. Jag hoppas därför att ministern nu tar till sig något. Det vore också intressant om han sade att han också hade någon samverkan med det utskott som behandlar dessa ärenden, nämligen arbetsmarknadsutskottet. Jag upplever inte att det finns någon flexibilitet där eller någon som är beredd att ta till sig en del av de synpunkter som jag antar att ministern kommer med när han lägger fram förslaget. Men vi får väl se hur det blir.

Jag är emellertid orolig över att det sker så lite. Det är faktiskt så att vi har en stor arbetslöshet i Sverige och att åtgärder måste vidtas. Konjunkturen som regeringen har litat på under en längre tid börjar faktiskt också bli ogynnsam mot regeringen. Se därför till att komma med något snart för alla arbetslösa i landet.

Anf. 19 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Jag vill börja med att än en gång säga att om man ser tillbaka på perioden oktober 1997–oktober 1998 har det tillkommit 102 000 nya jobb. Vi har fått ned arbetslösheten till 5,6 %. Om jag hade stått här i riksdagen för två år sedan hade ni inte trott mig om jag hade lagt upp det målet. Det är faktiskt så.

Det andra som jag vill säga är att regeringens politik för ökad sysselsättning bygger på fem grundstenar, och jag skall redogöra för dem och sedan kommentera det som här har sagts.

För det första skall de offentliga finanserna vara sunda och priserna stabila. Om man hade stått här i riksdagen och talat om detta för fyra år sedan hade ingen trott det heller. Vi har faktiskt stabilitet i rikets affärer. Vi har en räntenivå som är den lägsta på många år. Och vi har i stort sett ingen inflation. Det är så att säga grunden för hur vi skall klara av sådant som har med sysselsättning och arbetslöshet att göra.

För det andra krävs det en bättre fungerande lönebildning för att arbetslösheten skall kunna halveras. I fråga om detta har regeringen tillsatt en utredning som snart kommer att presentera sitt resultat. Jag tänker alltså på Öbergs utredning.

För det tredje skall företagsklimatet vara gott och stabilt, och huvud delen av sysselsättningen under de kommande åren bör ske i den privata sektorn. Så sker också. När det gäller företagsklimatet får man ändå säga att det är relativt gott sett till vår omvärld. Men det kan självklart bli bättre. Och när jag talar om vad vi kommer att göra före jul planerar vi att framför allt titta på småföretagen, och vi går nu också igenom Småföretagsdelegationens olika förslag. Men vi gör inte som Kristdemokraterna, tar alla förslag och säger att de skall genomföras, eftersom det är fullständigt orimligt. Vi försöker i stället att se vilka förslag som är viktiga och bärande för att det skall bli bättre för småföretagen.

För det fjärde skall när det gäller den offentliga sektorn verksamheter prioriteras framför transfereringar. Det handlar då om skolan, vården och omsorgen. De utgör kärnan i denna välfärd.

För det femte skall arbetslösheten minskas och kompetenslinjen stärkas. Det innebär att arbetslösheten skall minskas huvudsakligen genom att fler människor får arbete eller utbildning som ger ökade möjligheter till arbete.

Än en gång vill jag ha sagt att denna regering har arbetat drygt en månad. Vi i regeringen samlar oss kraftfullt för att öka tillväxten och därmed också få ned arbetslösheten. Och vi kommer att redovisa en mängd åtgärder fortare än ni kanske tror, om man lyssnar på er lite väl hopplösa inställning riktad mot denna mycket ambitiösa regering och detta näringsdepartement. Vi kommer att lägga fram dessa förslag, och huvudpunkten kommer självklart att finnas i den s.k. vårpropositionen. Vi kommer också att ha en diskussion, och jag kommer i kväll att träffa i alla fall de socialdemokratiska ledamöterna från trafikutskottet, arbetsmarknadsutskottet och näringsutskottet så att den processen börjar.

Men jag vill än en gång säga att vi nu seriöst måste gå igenom en helhet. Det handlar om skatter, det handlar om arbetsmarknadspolitiska åtgärder etc., och det handlar om att se helheten och inte bara rycka någon åtgärd hit eller dit.

Anf. 20 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Orsaken till att jag ställde interpellationen är att jag faktiskt är djupt oroad över situationen på arbetsmarknaden och det som vi ser framför oss.

Jag kan säga att jag lider lite grand med näringsministern. Om den här regeringen hade varit helt ny från i höstas, hade jag haft en förståelse för situationen. Och jag förstår att näringsministern upplever det som frustrerande. Problemet är ju att den socialdemokratiska regeringen nu har suttit i fyra år och är inne på sitt femte år och att så lite har hänt.

Det skedde en kraftig sysselsättningsuppgång hösten 1994 när Socialdemokraterna tog över regeringsmakten. Sedan bröts den trenden, och arbetslösheten steg, och sysselsättningen sjönk. Sedan har det, som näringsministern mycket riktigt påpekade, under det senaste året vänt kraftigt uppåt. Problemet är att vi behöver den kraften i flera år. Vi behöver exceptionella åtgärder, för att använda AMS-chefens ord, för att öka sysselsättningen. Problemet är bara att utvecklingen nu ser ut att brytas igen, och det är detta som skapar denna frustration hos oppositionen.

Vi i oppositionen har inte kastat ut en massa förslag. Vi har också suttit och försökt skapa en helhetsbild. Jag är glad om näringsministern genomför någonting i de sju olika betänkandena från Småföretagsdelegationen med kanske 50–60 olika förslag. Jag kommer inte ihåg hur många det var, men det är en mängd olika förslag. Om vi kan få se hälften genomförda skulle jag bli överlycklig. Men jag är rädd för att det bara kommer att bli en tumme av allt detta, eftersom vi tidigare har sett hur regeringen har agerat.

Jag önskar emellertid näringsministern lycka till. Jag tror och hoppas att näringsministern är så ambitiös och engagerad och vill förändra den rådande politiken som han ger uttryck för här. I det arbetet önskar jag honom lycka till. Han kommer att få allt stöd och all hjälp av oss kristdemokrater om han lägger fram förslag till förenklingar för företag och ger företagsamheten en nytändning så att vi kan bekämpa arbetslösheten med riktiga och nya jobb.

Anf. 21 KENT OLSSON (m):

Fru talman! Situationen blir på något sätt värre och värre. Enligt den här AMS-prognosen som kom i dag bedöms att antalet nya jobb nästa år kommer att minska med hälften mot vad man tidigare sade. Den konjunkturuppgång som regeringen har levt under och alltså tror skall fortsätta fortsätter ju inte. Därför kommer vi tillbaka till frågan att jag tycker att det är för sent att lägga fram förslag till våren. Nu sade ju ministern att detta skulle gå snabbare än vi kan drömma om. Då får vi väl se vad detta kan innebära.

Det här kommer ju att stå i riksdagens protokoll, så vi hoppas verkligen att ministern kan uppfylla detta. Alla arbetslösa runt om i landet väntar på att det skall komma förslag till åtgärder. De har väntat länge – de har nämligen väntat i flera år – men det har inte kommit några förslag. Det har inte kommit några förslag om förändringar i arbetsrätten, om man nu inte menar att RAS var ett sådant förslag – dock totalt misslyckat. Det har däremot kommit andra typer av åtgärder – generationsväxlingen och andra förslag – som inte gett någonting vad gäller att få fler arbeten.

Det vore nog intressant att av ministern i hans sista inlägg få höra om det blir några förändringar i arbetsrätten. Har man i regeringen lyckats enas om någon form av hemtjänster? Och blir det sänkta skatter? Alla vet vi ju att det ger fler jobb.

Jag får väl göra som Stefan Attefall här gjorde och önska ministern lycka till. Det är inte så lätt förstå jag för Björn Rosengren att få överta ett fögderi som inte varit fullt av idéer om sådant som ger nya jobb. Mest har det väl varit fullt av innovationsidéer som inte har gett några jobb.

Därför får jag, som sagt, önska ministern lycka till i fortsättningen när det gäller att få fler jobb.

Prot. 1998/99:21
24 november

Anf. 22 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! AMS prognos har tidigare varit att det skulle bli 60 000 nya jobb 1999. Nu är AMS *prognos* att det skall bli 33 000 nya jobb. Det är förvisso långt sämre än 60 000 jobb men det är ändå en ganska hög nivå jämfört med vad vi varit vana vid sedan en lång tid tillbaka. Det är det ena som jag ville säga. Det andra är att vi inte på dagen kan säga: Nu skall vi göra det och det. Nu får vi upp sysselsättningen och ned arbetslösheten.

Att höra en företrädare för ett borgerligt parti så kraftfullt plädera för åtgärder som direkt skulle få ned arbetslösheten är i varje fall för mig någonting nytt.

Alla vet att vi inte, vare sig här i riksdagen eller i regeringen, helt plötsligt kan fatta beslut om att nu skall arbetslösheten upphöra. Vad vi kan göra det är att titta på regelverk, och det kommer vi att göra. Det innebär också att se på olika åtgärder som stimulerar tillväxt. Men tillväxten skapas av många, många aktörer. Då är vår roll helt enkelt att försöka tillse att dessa aktörer ger möjligheter att få den tillväxt som vi väl önskar. Det klarar vi inte med några enkla åtgärder. Det är just därför som jag här pläderar för ett mer samlat grepp.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och delats ut till kammarens ledamöter:

Förslag till rådets direktiv i syfte att säkerställa en effektiv minimibeskattning av ränteinkomster från sparande i gemenskapen
KOM (98) 295

7 § Förnyad bordläggning

Föredrogs men bordlades åter
Utrikesutskottets betänkanden 1998/99:UU4 och UU5

8 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden
1998/99: MJU3 Uppföljning av skogspolitiken
1998/99: MJU4 Avgaser och buller från mobila maskiner

*Svar på
interpellationer*

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
1998/99:AU2 Utveckling och rättvisa – en politik för storstaden på 2000-talet

1998/99:AU3 Akt om ändring i ILO:s stadga samt ILO:s konvention och rekommendation om hemarbete

Justitieutskottets betänkande
1998/99:JuU5 Styrningen av polisen

Kulturutskottets betänkande
1998/99:KrU2 Kriminalisering av främjande av deltagande i lotterier som anordnas utom landet

9 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 23 november

1998/99:50 av *Gudrun Lindvall* (mp) till miljöministern
Miljökrav vid upphandling

den 24 november

1998/99:51 av *Rosita Runegrund* (kd) till utbildningsministern
Försöksverksamhet med sjöbefälsutbildning i Skärhamn

1998/99:52 av *Lars Elinderson* (m) till socialministern
Försäljning av landstingsägda sjukhus och alternativa driftsformer inom sjukvården

1998/99:53 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till statsrådet Mona Sahlin
Småföretag inom den hemnära tjänstesektorn

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 1 december.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 23 november

1998/99:95 av *Britt-Marie Danestig* (v) till utbildningsministern
Studiestöd efter utlandspraktik

1998/99:96 av *Kia Andreasson* (mp) till justitieministern
Sverige och National Security Agency, NSA

1998/99:97 av *Lars Ångström* (mp) till statsrådet Leif Pagrotsky
Export av bandvagnar till Saudiarabien

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 1 december.

11 § Kammaren åtskildes kl. 15.04.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

TOM T:SON THYBLAD

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
3 § Svar på interpellation 1998/99:12 om Högskolan i Karlstad	2
Anf. 1 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	2
Anf. 2 PER-SAMUEL NISSER (m)	2
Anf. 3 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	3
Anf. 4 PER-SAMUEL NISSER (m)	4
Anf. 5 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	5
4 § Svar på interpellationerna 1998/99:14 och 20 om utflaggning av svenska fartyg, m.m.	5
Anf. 6 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	5
Anf. 7 JOHNNY GYLLING (kd)	6
Anf. 8 TOM HEYMAN (m)	7
Anf. 9 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	7
Anf. 10 JOHNNY GYLLING (kd)	8
Anf. 11 TOM HEYMAN (m)	9
Anf. 12 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	9
Anf. 13 JOHNNY GYLLING (kd)	10
5 § Svar på interpellation 1998/99:23 om åtgärder mot arbetslösheten.....	10
Anf. 14 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	10
Anf. 15 STEFAN ATTEFALL (kd).....	11
Anf. 16 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	12
Anf. 17 STEFAN ATTEFALL (kd).....	13
Anf. 18 KENT OLSSON (m).....	13
Anf. 19 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	14
Anf. 20 STEFAN ATTEFALL (kd).....	15
Anf. 21 KENT OLSSON (m).....	16
Anf. 22 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	17
6 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	17
7 § Förnyad bordläggning.....	17
8 § Bordläggning.....	17
9 § Anmälan om interpellationer	18
10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	18
11 § Kammaren åtskildes kl. 15.04.	19